

Lang. Code : 10

इस पुस्तिका में 20 पृष्ठ हैं ।

This booklet contains 20 pages.

ATA-19-I

प्रश्न-पत्र I PAPER I

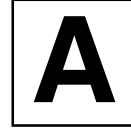
मणिपुरी भाषा परिशिष्ट

Manipuri Language Supplement

भाग IV & V / PART IV & V

परीक्षा पुस्तिका संकेत
Test Booklet Code

परीक्षा पुस्तिका संख्या
Test Booklet No.

इस परीक्षा पुस्तिका को तब तक न खोलें जब तक कहा न जाए ।

Do not open this Test Booklet until you are asked to do so.

इस परीक्षा पुस्तिका के पिछले आवरण (पृष्ठ 19 व 20) पर दिए निर्देशों को ध्यान से पढ़ें ।

Read carefully the Instructions on the Back Cover (Page 19 & 20) of this Test Booklet.

मणिपुरी में निर्देशों के लिए इस पुस्तिका का पृष्ठ 2 देखें । / For instructions in Manipuri see Page 2 of this Booklet.

परीक्षार्थियों के लिए निर्देश

INSTRUCTIONS FOR CANDIDATES

1. यह पुस्तिका मुख्य परीक्षा पुस्तिका की एक परिशिष्ट है, उन परीक्षार्थियों के लिए जो या तो भाग IV (भाषा I) या भाग V (भाषा II) मणिपुरी भाषा में देना चाहते हैं, लेकिन दोनों नहीं ।	1. This booklet is a supplement to the Main Test Booklet for those candidates who wish to answer EITHER Part IV (Language I) OR Part V (Language II) in MANIPURI language, but NOT BOTH .
2. परीक्षार्थी भाग I, II, III के उत्तर मुख्य परीक्षा पुस्तिका से दें और भाग IV व V के उत्तर उनके द्वारा चुनी भाषाओं से ।	2. Candidates are required to answer Parts I, II, III from the Main Test Booklet and Parts IV and V from the languages chosen by them.
3. अंग्रेजी व हिन्दी भाषा पर प्रश्न मुख्य परीक्षा पुस्तिका में भाग IV व भाग V के अन्तर्गत दिए गए हैं । भाषा परिशिष्टों को आप अलग से माँग सकते हैं ।	3. Questions on English and Hindi languages for Part IV and Part V have been given in the Main Test Booklet. Language Supplements can be asked for separately.
4. इस पृष्ठ पर विवरण अंकित करने एवं उत्तर पत्र पर निशान लगाने के लिए केवल काले/नीले बॉल पॉइंट पेन का प्रयोग करें ।	4. Use Black/Blue Ball Point Pen only for writing particulars on this page / marking responses in the Answer Sheet.
5. इस भाषा पुस्तिका का संकेत है A । यह सुनिश्चित कर लें कि इस भाषा परिशिष्ट पुस्तिका का संकेत, उत्तर पत्र के पृष्ठ-2 एवं मुख्य परीक्षा पुस्तिका पर छपे संकेत से मिलता है । अगर यह भिन्न हो, तो परीक्षार्थी दूसरी भाषा परिशिष्ट परीक्षा पुस्तिका लेने के लिए निरीक्षक को तुरन्त अवगत कराएँ ।	5. The CODE for this Language Booklet is A . Make sure that the CODE printed on Side-2 of the Answer Sheet and on your Main Test Booklet is the same as that on this Language Supplement Test Booklet. In case of discrepancy, the candidate should immediately report the matter to the Invigilator for replacement of the Language Supplement Test Booklet.
6. इस परीक्षा पुस्तिका में दो भाग IV और V हैं, जिनमें 60 वस्तुनिष्ठ प्रश्न हैं, जो प्रत्येक 1 अंक का है : भाग-IV : भाषा I - (मणिपुरी) (प्र. 91 से प्र. 120) भाग-V : भाषा II - (मणिपुरी) (प्र. 121 से प्र. 150)	6. This Test Booklet has two Parts, IV and V, consisting of 60 Objective Type Questions, each carrying 1 mark : Part-IV : Language I - (Manipuri) (Q. 91 to Q. 120) Part-V : Language II - (Manipuri) (Q. 121 to Q. 150)
7. भाग-IV में भाषा-I के लिए 30 प्रश्न और भाग-V में भाषा-II के लिए 30 प्रश्न दिए गए हैं । इस परीक्षा पुस्तिका में केवल मणिपुरी भाषा से संबंधित प्रश्न दिए गए हैं । यदि भाषा-I और/या भाषा-II में आपके द्वारा चुनी गई भाषा(एँ) मणिपुरी के अलावा है तो कृपया उस भाषा वाली परीक्षा पुस्तिका माँग लीजिए । जिन भाषाओं के प्रश्नों के उत्तर आप दे रहे हैं वह आवेदन पत्र में चुनी गई भाषाओं से अवश्य मेल खानी चाहिए ।	7. Part-IV contains 30 questions for Language-I and Part-V contains 30 questions for Language-II. In this Test Booklet, only questions pertaining to Manipuri language have been given. In case the language/s you have opted for as Language-I and/or Language-II is a Language other than Manipuri, please ask for a Test Booklet that contains questions on that language. The language being answered must tally with the languages opted for in your Application Form.
8. परीक्षार्थी भाग-V (भाषा-II) के लिए, भाषा सूची से ऐसी भाषा चुनें जो उनके द्वारा भाषा I (भाग-IV) में चुनी गई भाषा से भिन्न हो ।	8. Candidates are required to attempt questions in Part-V (Language-II) in a language other than the one chosen as Language-I (in Part-IV) from the list of languages.
9. रफ कार्य परीक्षा पुस्तिका में इस प्रयोजन के लिए दी गई खाली जगह पर ही करें ।	9. Rough work should be done only in the space provided in the Test Booklet for the same.
10. सभी उत्तर केवल OMR उत्तर पत्र पर ही अंकित करें । अपने उत्तर ध्यानपूर्वक अंकित करें । उत्तर बदलने हेतु श्वेत रंजक का प्रयोग निषिद्ध है ।	10. The answers are to be recorded on the OMR Answer Sheet only. Mark your responses carefully. No whitener is allowed for changing answers.

परीक्षार्थी का नाम (बड़े अक्षरों में) : _____

Name of the Candidate (in Capitals) : _____

अनुक्रमांक : (अंकों में) _____

Roll Number : in figures

: (शब्दों में) _____

: in words

परीक्षा केन्द्र (बड़े अक्षरों में) : _____

Centre of Examination (in Capitals) : _____

परीक्षार्थी के हस्ताक्षर : _____ निरीक्षक के हस्ताक्षर : _____

Candidate's Signature :

Invigilator's Signature :

Facsimile signature stamp of

Centre Superintendent

A

A

(2)

Manipuri-I

Lang. Code : 10

ATA-19-I

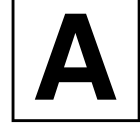
টেস্ট বুকলেট কোড

বুকলেটসি লমায় 20 যাওই ।

পেপার I

মণিপুরী লেঙ্গুয়েজ সপ্লিমেন্ট

ভাগ IV & V

হায়রক্ৰিফাওবা টেস্ট বুকলেট অসি হাংদোক্লনু ।

বুকলেটসিগী নীতি-নীয়মশিং (instruction) (সাইদ 19 & 20) অসি যান্না চেকশিন্না পাউ ।

কেন্দিদেটসিংদা পীবা ইন্সট্রাকশিং :

- বুকলেটসি মণিপুরী লেঙ্গুয়েজদা পাট IV (লেঙ্গুয়েজ I) নত্রগা পাট V (লেঙ্গুয়েজ II) দা পরিক্ষা থানিংবা কেন্দিদেটসিংগীদমক ম্যেন টেস্ট বুকলেটতুগী সপ্লিমেন্ট অমনি । অনিমক্তি পূন্না পরিক্ষা থাৰা য়ারোই ।
- কেন্দিদেটসিংনা ম্যেন টেস্ট বুকলেটতগী পাট I, II অমসুং III অমসুং মথোয়না খনবা লেঙ্গুয়েজসিংদী পাট IV অমসুং V কী পাউখুম পীবা দরকার লৈ ।
- ইংরাজি অমসুং হিন্দী লেঙ্গুয়েজসিংগী পাট IV অমসুং পাট V রাহংসিং ম্যেন টেস্ট বুকলেটতা পীরে । লেঙ্গুয়েজ সপ্লিমেন্টসিংগীদমক তোঙান্না হংবা য়াই ।
- লমায়সিদা পাটিকুলারসিং ইননবা ব্লু/ব্লেক বোল পোইন্ট পেনখজংমক শীজিন্নো ।
- লেঙ্গুয়েজ বুকলেটসিগী কোডতি A নি । আনসর শীতকী সাইড-2 দা ইরিবা কোডতুগা অমসুং ম্যেন টেস্ট বুকলেটতা ইরিবদুগা লেঙ্গুয়েজ সপ্লিমেন্ট বুকলেটকীসিগা চপ মামরা হায়না য়েংউ । মামদবা থোক্ৰবদি কেন্দিদেটনা খুদক্তা লেঙ্গুয়েজ সপ্লিমেন্ট বুকলেট অদু শীন্দোক্ৰবা ইনভিজিলেটরদা রিপোর্ট তৌগদবনি ।
- বুকলেট অসিগী পাট অনিনি IV অমসুং V । মসিদা রাহং অমমদা মার্ক অমা পীবা রাহং 60 যাওই :
পাট IV : লেঙ্গুয়েজ I — (মণিপুরী) (রা : 91 দী রা : 120)
পাট V : লেঙ্গুয়েজ II — (মণিপুরী) (রা : 121 দী রা : 150)
- পাট IV লেঙ্গুয়েজ I গী রাহং 30 যাওই অমসুং পাট V লেঙ্গুয়েজ II গী রাহং 30 যাওই । বুকলেট অসিদা মণিপুরী লেঙ্গুয়েজদংগা মরিলেনবা রাহং হংই । নহাক্ৰা নঙগী লেঙ্গুয়েজ I অমসুং নত্রগা II ওইনা খনবা লেঙ্গুয়েজসিংদু মণিপুরী নত্রবদি লেঙ্গুয়েজদুদা রাহং হংবা টেস্টবুকলেট অমা পীনবা হায়বীয়ু । পাউখুম পীরিবা লেঙ্গুয়েজসিংদু নহাক্ৰী এপ্লিকেশন ফোর্মদা ইখিবা লেঙ্গুয়েজসিংগা মামগদবনি ।
- কেন্দিদেটসিংনা লেঙ্গুয়েজসিংগী লিষ্টতগী লেঙ্গুয়েজ I ওইনা খনখিবদু নত্রবা অতোপ্পা লেঙ্গুয়েজ অমদা পাট V (লেঙ্গুয়েজ II)দা য়াওরিবা রাহংসিংগী পাউখুম পীবা দরকার লৈ ।
- টেস্ট বুকলেটতা পীরিবা মফমদুতদা রফ বরক তৌগদবনি ।
- পাউখুমসিংদু OMR পাউখুম চেদা ইগদবনি । নঙগী পাউখুমসিংদু চেকশিন্না মার্ক তৌ । পাউখুমসিং হোংনবা মুক অঙোবা শীজিন্নবা য়াদে ।

কেন্দিদেটকী মীং (অচৌবা ময়েজা) : _____

রোল নম্বর : অঙ্ক ময়েজা _____

: রাইদা _____

পরীক্ষাগী সেন্টর (অচৌবা ময়েজা) : _____

কেন্দিদেটকী সিগনেচর : _____ ইনভিজিলেটরগী সিগনেচর : _____

Facsimile signature stamp of

Centre Superintendent _____

কেন্দিদেতশিংনা **Manipuri Language-I**
লৌরবদি পাৰ্ট-IV গী ব্ৰাহ্ম (91-120) ফাওবগী
পাউখুম পিনবা হোংনগদবনি ।

Candidates should attempt the questions
from **Part-IV (Q.No. 91-120)**, if they
have opted **MANIPURI** as **LANGUAGE-I**
only.

Part – IV / ভাগ – IV

Language – I / ভাষা – I

MANIPURI / মণিপুরী

কেন্দ্রিদেতশিংনা Manipuri Language-I লৌরবদি পাৰ্ট-IV গী ৰাহং (91-120) ফাওবগী পাউখুম পিনবা হোংনগদবনি ।

সংসারগী মশক ওইৰবা হু পাস্বী অসিদা অমৃতগা
মান্নবা মইহে অনিখক যাল্লী, নুংঙাইবা ৰাৱেং পাবা,
অফবা মীগা ৰাৱী শাবা । চুম্গী ৰাহে নঙে । মদুগী মৰম
নীংথিনা খঙলবা মী পুম্‌মকীদি য়ালা চুম্‌বাবা ৰাহৈনি ।
নাইতোম লৈবা জীবশিংগী নুংঙাইবা থবক নঙে ।
মখোয়গী হৌনবিসু নঙে । শা, উচেক, তীল কৌজেং
পুম্‌মক সঙ্গু সঙ্গু চংপা উই । মীসু জীবনি, মাগী মৰুপ
মপাংগা তিন্নদুনা চামিন, থকমিন্‌বা, হৰান্ত কুম্‌মে তৌবা
পাস্বী । সংসারদা লৈৰিবা মীদি নাইতোম লৈবা পামদে,
লৈবসু যাদে । তিন্না লৈমিন্‌দুনা অমগা অমগা ৰাৱী
ৰাতাই শানৈ; অমনা অমগী মতো তম্‌মে; অসুন্না অমনা
অমগী মতো তম্‌দুনা লৌশিং পোকনৈ অমসুং মাগী মাগী
চংকদবা লীচং অদু শেমগতনৈ । মতম কুইনা মী অমগা
তোৎনদুনা লৈৰবদি ঐখোয়না মী অদুগী শাজং, লীচং
লমচৎনচিংবা মতো তম্‌দবা গুমেদে । অমুক মীগী মতো
তম্‌বা হায়বসিসু মীওইবগী মহৌশাগী ধৰ্ম্ম অমনি । মসিনা
মীওইবগী চাওখৎপগী লস্বীনি । অমনা অমগী মতো
তম্‌বা হায়বা অসি জীবশিংগী লু তোংদা পকথ্ৰবা
মহৌশাগী মচৎনি, মসি জীবনা থাদোকপা গুমেদে ।
অশেংবা অমসুং পুকচেল ফজবা মীগা তওনা তোৎনবগী
ওইথোক্‌বা পান্‌ল অদু মসিদগী খংবা গুম্মী ।

অফবা সঙ্গ তিন্নবদগী ফওবা কয়ানা
মীকোক থোংবা গুম্‌থিবা, ফওবা কয়ানা মীৰম লাইৰম
অনিমক মাঙদুনা লৈখা তাখিবা পুন্সিগী নিতিগী
খৌদোক খুদিংদা উবা ফংঙি । কবি শংগৈগী গুরু বান্‌মীকি
হায়বা অদু অহানবদা ৰত্নাকর দস্যু হায়না খঙনৰম্মি ।
হুৱান্‌দুনা অমসুং মী হাতুনা পাল্লমী । নোংমা পুকচেল
শেংবা সাধু খৰগা তিন্ন তোৎনৰুৱদগী লৌশিং পোক্‌না
মমৈদা অফবা সঙ্গ তিনখি । লাইৰিক লাইশু পাদুনা
মমৈদা পৃথিৱী অপুন্‌না ঈৱাংনৰবা কবিগী খুবম ফংবা
গুম্‌থি । ফত্ৰবা জুগাই মাধাই মচীন মনাওনা
গৌৱনিত্যাই তিন্নৰুৱদগী হৰিনাম ফংদুনা লানখি ।
অওইবমক অফবা সঙ্গগা পান্‌দমনিংঙাই তেংবানবদা
অমা লৈতে । তীলনা লৈগ তিন্নজবনা শ্ৰীগোবিন্দগী
কোক্তা খৌগন তৌবা গুম্মী, উগা মৰুপ ওইবনা অৰুপ্পা
য়োংপী ঈশিংদা ইৱায় লায়না তাডই হায়বা অচুম্‌মকনি ।
সঙ্গনবু ফত্ৰবদি অফবা পাউতাক পুম্‌মক অসি মী অদুদা
চঙবা লৈতে । তিন্নবা সঙ্গনা ফত্ৰবদি মইহে হৈদুনসু মইহে
অদুনা লৈবাকী মাঙনবা ওই । অদুনা অফবা সঙ্গ তিল্লু
হায়বা অসিগা মান্ননা কান্নবা পাউতাক লৈত্ৰে ।

91. সংসারদা লৈরিবা শা, উচেক, তীল, কৌজেং
জীবশিং অসি করম্মা চংপা উবগে ?

- (1) তোঙান তোঙান্না চংপা উই ।
- (2) পুন্না চংমিন্নবা যাদে ।
- (3) সঙ্গু সঙ্গু চংপা উই ।
- (4) অমত্তা পুন্না চংমিন্নদে ।

92. সসারদা মীওইবনা নাইতোম লৈবা পাম্মা ?

- (1) পামলশ্মী ।
- (2) পামদে ।
- (3) শঙ্গু শঙ্গু লৈরশ্মী ।
- (4) হয়ান্ত কুন্মেদা থৰায় লুপলখী ।

93. মীওইবগী মহৌশাগী ধৰ্ম্ম অমনা করিনো ?

- (1) মতৌ তম্বা হায়বসিনি ।
- (2) পুন্নপ পুন্নপ লৈমিন্নবা হায়বসিনি ।
- (3) মীনুংশি উংপনি ।
- (4) লমচং লৌনবনি ।

94. কবি শাগৈগী গুরু বাৰ্ম্মীকি অহানবদা করি হায়না
খঙনরম্মগে ?

- (1) রামায়ন ইবা মীশকনি হায়না খঙনরশ্মী ।
- (2) লায়রবা মীশকনি হায়না খঙনরশ্মী ।
- (3) রত্নাকর দস্যু হায়না খঙনরশ্মী ।
- (4) কনমন্তনা মাবু মশক খঙনরমদে ।

95. ফত্ৰবা জুগাই মাধাই মচীন মনান্তনা কনাগা
তিম্বরুদগী হরিনাম ফংদুনা লানখিবগে ?

- (1) গৌরনিত্যাই
- (2) রামকৃষ্ণ
- (3) বাৰ্ম্মীকি
- (4) রাধা কৃষ্ণ

96. “অৰুপ্পা য়োংপী ঈশিংদা তাউই ?” করি
সেস্তেসনো ?

- (1) এক্সক্রেমেটরী সেস্তেসনি ।
- (2) ইন্টরোগেটিভ সেস্তেসনি ।
- (3) দিক্লিয়ামেটরি সেস্তেসনি ।
- (4) ফ্রেজেল সেস্তেসনি ।

97. সঙ্গনবু ফত্ৰবদি অফবা পাউতাক পুন্নমক অসি মী
অদুদা চঙবা লৈতে । বাফম অসি য়ানিংব্রা ?

- (1) য়ানিংই ।
- (2) য়ানিংদে ।
- (3) তঙ্বায় লাল্লি ।
- (4) ফঙবা মী অদু খরদি ফরকপগী লঙংদা
লাকই ।

98. ‘শ্রীগোবিন্দ’ হায়রগা ব্ৰাংং অসিগা মৰী লৈননা
- কনাবু খঙনবগে ?

- (1) রামকৃষ্ণ
- (2) শ্রী কৃষ্ণ
- (3) অইবা মীশক
- (4) ব্ৰাখলনা শগংপা মীশক অমা

99. সংসারগী মশক ওইরবা হু পান্ধী অসিদা অমৃতগা
মান্নবা মইহে কয়া পানবগে ।

- (1) অমখক পাল্লি ।
- (2) অনিখক পাল্লি
- (3) অম্মখক পাল্লি
- (4) মরিখক পাল্লি

নংনা য়ৈরকপা পুংয়ে তাল,
 ঐনা থৰায়না তাবা পুংয়ে তালনি ।
 নিনিগী পুন্দিদা অপাম্বা মশক খাইজদে,
 নংগীতবু নিংবা থুংলবদি ঐনা নিংজবা অদুতনি ।
 খোংথাং খুদিং নতুং ইনজগে;
 শকচগে শোঞ্জগে নংগী কোলোই ।
 য়েক্সবা লিশিং লাকসনু
 নংতবু লৈরবদি করিসু তৌরোই
 অৰাবা কোঙ্গাই লাকসনু
 থেংনগে শক্তি পিনৰ্ভিড ।

100. ‘ঐনা থৰায়না তাবা পুংয়েতালনি ।’ পরেং
 অসিদা যাওরিবা ‘ঐনা’ হায়রিবসি কনা
 ওইরিবনো

- (1) শৈরেংশি ইরিবা কবিদুনি ।
- (2) পুংয়েরিবা মীদুনি ।
- (3) তাইবঙবু শেখীবা মপুদুনি ।
- (4) তাইবঙ পুন্দি খোঙচৎপুনি ।

101. ‘খোঙথাং খুদিং নতুং ইনজগে ।’

কনানা কনাগী মতুং ইনগে হায়রিবনো ?

- (1) মীয়ায়া কবিগী মতুং ইনগে হায়বনি ।
- (2) কবিনা ঈশ্বরগী মতুং ইনগে হায়বনি ।
- (3) কনাসু চৎনিংদে হায়বনি ।
- (4) লোয়নমক চৎমিন্সি হায়বনি ।

102. ‘শকচগে শোঞ্জগে নঙগী কোলোই ।’

‘কোলোই’ হায়বা ঝাইশিগী অনৌবা অর্থ ইয়ু

- (1) চৎনবী
- (2) খীংলেন
- (3) ঈলৈ
- (4) পুংগী মখোল

103. “য়েক্সবা লিশিং লাকসনু

নংতবু লৈরবদি করিশু তৌরোই”

য়েক্সবা লিশিং লাক্সবসু কবিনা অকিবা লৈতনা
 করিসু তৌরোই হায়বগী মরম করিগীনো ?

- (1) থন্মোয় চাওথোকপদগী ।
- (2) লান্মী ময়ায়া মতেঙ পাংবদগী ।
- (3) ঈশ্বরনা মনাক্তা লৈ হায়না লৌবদগী ।
- (4) কনামক্তা মনাক্তা লৈতবদগী ।

104. ‘কোঙ্গাই’ ঝাইসিদা সিলেবল কয়া শুবগে ?

- (1) অমা
- (2) অনি
- (3) অহুম
- (4) মরী

105. শৈৱেশিদা ঝাওৱিবা 'নঙ' হায়ৱিসি কনানো ?

- (1) কবিনি
- (2) ঈশ্বৰনি
- (3) মীয়ামনি
- (4) কনাসু নঙে

106. মমালোন্দা যুক্ষম ওইবা লেন ময়াম তম্বা হায়বিসি কৱিনো ?

- (1) মমালোন্দমক তম্বনি ।
- (2) মমালোন শিজিন্নৰগা তম্বনি ।
- (3) হান্না মমালোন তল্লগা কোন্না লোন হেন্না তম্বনি ।
- (4) লোন ময়াম অমদি মপানগী (foreign) লোনশিং মমালোন ওইনা তম্বদুনি ।

107. লোনসি স্কুলগী লাইৱিক তম্বগী খৌশিলদা

- (1) লোন ময়াম তম্বগী ওইনা খংনৈ (Multilingual Education)
- (2) লাইৱিক তম্বদা (Education) লোন খংনৈ ।
- (3) মমালোন্দা যুক্ষম ওইবা লোন-ময়াম খংবগী ওইনা খংনৈ ।
- (4) লোন অহ্মগী ফোৰ্মুলা ওইনা খংনৈ ।

108. লোন পুন্না খংবগী মওংসি

- (1) মইৰোইশিংদা লোনগী ময়েক, খোহোক্তগী ৰাইশিং ফ্ৰেজেশিং অদুদগী ৰাইহে পৰেংশিং তম্বী খনবদগীনি ।
- (2) লোনগী অশাংবা কয়াংশিংদগী মইৰোইশিংনা অপিকপা খুজিংশিং হায়বদি খোহোক্ত অমদি ময়েক তম্বী খনবদগীনি ।
- (3) লোন তম্বসি ঝাইদগী পিকপা খুজিং ময়েক্তগী হৌই খনবদগীনি ।
- (4) লোন লোইনমক চপা মান্নবা মওংদা তম্বী হায়না খনবদগীনি ।

109. মখাগীশিং গীদগী কৱম্বা মতম্বীনা চিন্ফা পুৱসি (memorisation) কৱম্বা লোন তম্বগী মওংনো ?

- (1) ষ্ট্ৰকচৰেল মতম্বীনি ।
- (2) গ্রামাৰ ট্ৰান্সলেসন মতম্বীনি ।
- (3) কম্যুনিকেটিভ মতম্বীনি ।
- (4) তোতেল ফিজিকেল ৱেসপেন্স মতম্বীনি ।

110. মালেমঙাধীসি লোনগী ওজা নি । মহাক্কা হিরম কয়্যাগী ৰাহৈশিং পুথোক্কা মইহেৰোইশিংদা হয় । অদুগা করম করম ৰাহৈশিং পুথো যাবগো হায়বদু পুথোকট হয় । মসিগী মতম্বীগী মওংসি কৰি হায়না খংমবগে ?

- (1) পুন্না শিজিম্বা যাবা ৰাহৈশিং (collocation)
- (2) ৰাৰ্দ ৰেব
- (3) ৰাৰ্দ প্লে
- (4) ৰাহৈ শেম্বা (Word formation)

111. ওজা অমনা মহাক্কা মইহেৰোইশিংদু কয়্যাম খংলবগৈ হায়না লোনগী চাংয়েং তৌই । মহাক্কা পেরাথ্রাফ অমগী মঙা শুবা ৰাহৈ খুদিংমক লৌথোকই অদুগা মইহেৰোইশিংদুদা লৌথোকপ্ৰিবা ৰাহৈশিংদু মেনশিনলু হয় । মসিগী চাংয়েংসি কৰি হায়না খংমবগে ।

- (1) পাবা হৈরব্ৰা খংনবা চাংয়েং (Reading comprehension)
- (2) ৰাহৈ খংলব্ৰা খংনবা চাংয়েং (vocabulary test)
- (3) অহাংবা মেল্পু হায়বগী চাংয়েং
- (4) ৰাহৈ লৌথোকপ্ৰিবা অহাংবা মফমদুদা চপ চাবা ৰাহৈ হাপজিনবা চাংয়েং (cloze test)

112. ৰাঙাংবদা অচুম্বা খোস্থোকা লোইম্ননা চপ-চাবা ৰাহৈশিং চপ-চাবা মথং-মনাও শিজিম্ববসি

- (1) হকচাং লেং-ওংপদগী খংবা লোননি (body language)
- (2) লোন ঙাংবগী মওংনি ।
- (3) লোনগী মথৌনি ।
- (4) লোন শিজিম্ববনি ।

113. ৰাৰি লিবসি লাইরিক তম্বগী পাশ্বে ওইনা শিজিম্ববসি

- (1) অঙাংশিংবু তাহম্ববগী তৌবনি ।
- (2) অঙাংশিংগী ঙাংবগী হৈশিংবা হেনগৎহম্ববনি ।
- (3) লোন অমসুং ময়েক চংনবা ঙ্গবা পাবা থোক্কা হেনগৎহম্ববগীনি ।
- (4) ক্লাসতা থকসি খাসি হৈহম্ববনি ।

114. গ্রামার যাওফমদা (Grammar in context) হায়বসি

- (1) হনজিন-হনাজিন ওঁরাইরগা গ্রামার তম্বনি ।
- (2) হান্না মওং (form) তম্বগদা function দা লাকপনি ।
- (3) লোনদগী মাগী মওংশিং (forms)য়েংলগা মদুদা যাওবা খুদমশিংদগী তম্বা অমসুং যাওফমদগী (context) খংম্বা হোংম্ববনি ।
- (4) মইহেৰোইশিংনা মওংসি (form) কয়্যাত্নাইনা তমদুনা মথং-মথং তমখংলকই ।

115. মখাগী শিৎসিদগী করম্বনা ফীল রাইতিং নওবগে ?

- (1) ওজানা তাল্লীঙৈদা ইশিনবা
- (2) পাৰিঙৈদা ইশিনবা
- (3) সিনোপসি অমা ইবা
- (4) খৌদোক অমগী খৌরম পরেংশিং ইবা

116. টেক্সবুক ইবশিংনা অতোপ্পনা হান্না ইবা টেক্স, শৈরেংশিং অমসুং খৌদোকশিংগী বারি অমদি পাওচে অমসুং মেগজিন্দা ইরকপা বারিশিংসি মতমশৈবা খিবিজ্ঞা যাওহনলিবসি করিগীনো ?

- (1) মখোয়সি অচুম্বা অমসুং মহৌশাগী লোননি ।
- (2) টেক্সবুক ইবশিংনা মখোয়বু পাম্বগীনি ।
- (3) মখোয়সি লাইরিক পাবগী মওং কয়াদা মতেং ওই ।
- (4) মখোয়শিংসি পাবদা চান্নৈ ।

117. ওজানা টেক্স অমা মইরোইশিংদা পাই অদুগা মইরোইশিংনা পুমা পোইন্ট ইশিল্লগা বরি অমুক শাগৎলি ।

- (1) ডিকটেনননি ।
- (2) গ্রামার ডিকটেনননি ।
- (3) অমুকহান্না ইবগী মওংনি ।
- (4) অমগা অমগা ডিকটেনন তৌল্লবনি ।

118. অহান্না লোন খৰবা হৌবসি

- (1) তম্বদগীনি (Learning)
- (2) মহৌশানা মথন্তা খংজরকপদগীনি (Acquisition)
- (3) খৰা-খৰা খংলগা হেনগৎলকপদগীনি । (Development)
- (4) পূৰ্ণিং লৌশিং হেনগৎপদগীনি ।

119. ক্লাস অমদা মমালোন তোঙান তোঙান্না ঙাংবা অঙাংশিং ওজা অমনা তম্বী । মহান্না মইরোইশিংদুনা মখোয় মখোয়গী মরোন্দা মথং-মথং নুংঙাইবা ফোংদোকনৌ হায় । মইরোইশিংদুনা নুমীং খুদিংগী লোনশিংদুদগী রাইহেংশিংদু খংনবা হোংনৈ । ওজগী মতম্বীসি করম্বা পাম্বৈনো ?

- (1) লোন ময়াম খংহল্লবগী মতম্বীগী পাম্বৈ নি ।
- (2) লোন ময়াম ঙাংবনি ।
- (3) মখল-মখাগী পাম্বৈনি ।
- (4) লোন অমখক্তং ঙাংবনি ।

120. মইরোইশিংদা খাইদগী মওং তাদনা লোন তম্বীবগী মতম্বীসি করম্বনো ?

- (1) রাইম অমসুং ঈশৈ তম্বীবনি ।
- (2) শিজিন্নরিবা রাইহেংশিং অমসুং রাইহে পরেংশিং তম্বীবনি ।
- (3) ময়েক তম্বীবনি ।
- (4) ঙাংবগা তাবগা তৌল্লবনি ।

কেন্দিদেতশিংনা **Manipuri Language-II**
লৌরবদি পাৰ্ট-V গী ৰাহং (121-150) ফাওবগী
পাউখুম পিনবা হোংনগদবনি ।

Candidates should attempt the questions
from **Part-V (Q.No. 121-150)**, if they
have opted **MANIPURI** as **LANGUAGE-II**
only.

Part – V / ভাগ – V
Language – II / ভাষা – II
MANIPURI / মণিপুরী

কেন্দ্ৰদেতশিঙনা Language-II মণিপুরী (Manipuri) লৌৰবদি পাৰ্ট-V (Part-V) দগী ৰাহং (121-150)
ফাওবগী ৰাহংশিঙী পাউখুম পিনবা হোংনগদবনি ।

শ্ৰীযুক্ত চৌজিৎ মাজিত মহাৰাজ মচিন-মনাও অনী ৰাৰী
শাই

মাজিৎ :- য়াম্বুং ইবুংঙো ! ননাই ঐনা হুঙ্গচৰিবদি,
ঐখোয়গী মাতৃভূমিগীদমন্তনি । ননাই ঐনা
ওঁৰা যুবৰাজগা ঙাঙনবা ৰা শোয়ৰুদগী
ওঁৰানা মণিপুর জয় তৌথ্ৰে । ওঁৰাগী মীনদি
য়াম্বনিনা ইথন্তনা হোংনজবা অসিনিদি
মণিপুর উদ্ধাৰ তৌবা ঙমগনি হায়বা নীংদ্রে ।
য়াম্বুংনা অহম্বি, য়াম্বুংগী সনা য়াথং অমন্তং
তাজগে হায়না ঙাইজৰি ।

চৌজিৎ :- ইবুংঙো ! ইয়াম্বনি মণিপুরসিবু কৰম
তৌৰগা অমুত্তং উদ্ধাৰ তৌসিগে খল্লম্বা !
অদুবু অহল ওঁইৰকপা অসিনা উদ্ধাৰ তৌবা
ঙমগনি নীংদ্রে । হৌজিক্তি ইয়াম্বগী মতম
খৰদং লৈৰিবসি কৃষ্ণ সেবাদা লেল্লগে
হায়না নীংলে । গন্তীৰ-সিংগা ইনাও
ইবুংঙোগা অনীনা মণিপুর জয় তৌদুনা ওঁৰা
মঙক কল্লগা ইয়াম্বগী “বজ্জসিং” থাঙশাং
অসি নিংথি তুৰেন্দা চামগে হায়না ইয়াম্বনা
ৰাশকখিবদু অমুত্তা থুংহল্লু !

মাজিৎ :- য়াম্বুং ইবুংঙো ! অমুত্তং সনা পূৰ্ণিৎ
খস্থবিখো ! ননাই ঐখোয়না হোংনজৰিবদি
অসি শ্ৰীযুৎ য়াওবিৰি হায়বগী
হোংনজৰিবনি । শ্ৰীযুৎনা য়াওবিদ্রবদি
থবক অসি পাঙথোকপা ঙমগনি নীংদ্রে ।
মণিপুরনা ফিৰুক খুমপ্তিবসি ননাই ঐগী
দোষতগী তৌখিবনি । শ্ৰীযুৎনা অমুত্তং
হোংনবিদ্রবদি ননাইগী মিৎচং থীবা অসিদি
তুংফাওবা কোকহৌৰোই ।

চৌজিৎ :- ইবুংঙো ! নহাকী দোষতগী নন্তে, ইয়াম্বগী
ইৰান্দগীনি । ইয়াম্বগী ফজদ্রিবা পূকচেল
অসি নিংথৌ ওঁইনীংবা ৰাখল্লা কূপখিদুনা
ইচিন ইনাও ব্ৰাশকখিবা ইয়াম্বা কাউথ্ৰে ।
ঐগী দোষতগী মণিপুর প্রজানা অসি য়ৌনা
ৰাপ্তিবনি । ইয়াম্বদি মসিগী দোষ অসি
কোৰুবা লাই নীংলগে ।

মাজিৎ :- য়াম্বুং ইবুংঙো তৌবিগনু ! য়াম্বুংনা নিংথৌ
ওঁইৰগা ননাই ঐনা যুবৰাজ, ইনাও
গন্তীৰসিংহনা সেনাপতি ওঁইদুনা মণিপুরদা
অমুত্তা পানগে নীংজৰিবা অসি
কায়হনবিগনু । শ্ৰীযুৎনা য়াবিদ্রবদি, ননাই
ঐনা শ্ৰীযুৎকী ৰাশক অসি থুংহনবা ঙমগনি
নীংজদ্রে ।

চৌজিৎ :- ইবুংঙো ! ইয়াম্বগী ৰাশক থুংহনগে-
থুংহল্লোই নচিন-ননাওদা লৈৰে । ইয়াম্বদি
নিংথৌ ওঁইগে হায়বা আশা লৈদ্রে । ইয়াম্বনা
শ্ৰীধাম নবদীপ্তা চতুনা পাবুং স্নাখ্যানা
লিংখংলম্বা অদুগী সেবা তৌৰুৰগে হায়না
নীংলিবসি কায়হনগনু ।

121. ওঁৰা হায়বা লৈপাক অসি হৌজিক কৰি মমিং
কৌবগে ?

- (1) বৰ্ম্মা
- (2) ম্যামাৰ
- (3) অহোম
- (4) সাল

122. কৰি মৰমদগী ঔৱানা মণিপুৰ মাইথিবা পীদুনা
জয় তৌখিবনো ?

- (1) গন্তীৰসিংহনা ঔৱা যুবৰাজগা ঙাঙনবা
ৰা শোয়বদগী
- (2) নৱসিংহনা ঔৱা যুবৰাজগা ঙাঙনবা ৰা
শোয়বদগী
- (3) চৌৰ্জিংনা ঔৱা যুবৰাজগা ঙাঙনবা ৰা
শোয়বদগী
- (4) মাৰ্জিংনা ঔৱা যুবৰাজগা ঙাঙনবা ৰা
শোয়বদগী

123. চৌৰ্জিং মাৰ্জিং অনী অসি কৰি মৰী থোক্ৰবগে ?

- (1) মপা মচানি
- (2) মচীন মনাঙনি
- (3) নিংখৌ অমদি যুবৰাজনি
- (4) মৰী অমন্তা থোক্ৰদে

124. চৌৰ্জিংনা ঔৱানা খুদুম চনথ্ৰবা মণিপুৰবু
কৰিগীদমক উদ্ধাৰ তৌবা ঙল্লোই খল্লিবনো ?

- (1) ঔৱা কিবদগী
- (2) গন্তীৰসিংহ কিবদগী
- (3) অহল ওইৰকপদগী
- (4) প্ৰজা ময়াম কিবদগী

125. ‘উদ্ধাৰ’ ৰাহৈ অসিগী অৰ্থ ইয়ু

- (1) নিংতমহনবা
- (2) মাইথিহনবা
- (3) মীঙোন্দা লৈপাক শিল্লবা
- (4) সেনাপতি ওইবা

126. “ঐগী দোষতগী মণিপুৰ প্ৰজানা অসি য়ৌনা
ৰাখিবনি।” ৰাফম অসি কনানা হায়খিবনো ?

- (1) চৌৰ্জিং (2) মাৰ্জিং
- (3) গন্তীৰসিংহ (4) নৱসিংহ

127. “ননাই ঐনা শ্ৰীষুৎকী ৰাশক অসি থুংহনবা
ঙমগনি নীংজদে।” পীৰীববা ৰাহৈ পৰেং অসিদা
নেগেতিব যাওবা ৰাহৈদু কৰম্বনো ?

- (1) ৰাশক
- (2) থুংহনবা
- (3) ঙমগনি
- (4) নীংজদে

128. ‘মাতৃভূমি’ ৰাহৈশিগী অৰ্থ মখাদা পীৰিবশিং
শিদগী খল্লগা ইয়ু।

- (1) মণিপুৰ লৈপাক (2) ইমা লৈপাক
- (3) তখেন লৈপাক (4) অৱা লৈপাক

কোলোরাডোগী মাইনিং তৌবা টাউন সেন্ট্রেল সিটিদা,
ইংশোক ১৮৭১গী নবেম্বৰ ৯দা ফ্লোৰেন্স বেণা সাবিন
পোকথি। ফপা জোৰ্জ সাবিন মাইনিং ইঞ্জিনিয়ারনি, মমা
সেৰেণা মইনৰনা স্কুলগী ওজানি। ফ্লোৰেন্সনা চহি ৭
চংলকপদা মমা প্যুৰপৰেল ফিভৰদগী শিখি। মচে
মেৰিগা মহাৰুা মখুৰা অৰ্ছাৰ্ট সাবিননা ছিগাগাদা, মথংদা
মপা পোকপা মবোক মযৌনা ভৰ্মোন্তদা য়োকপিরকথি।
ভৰ্মোন্ত একাডেমিদা মইহে তম্বা হৌথি। অহানবদা
পিয়নিস্ত ওইগে খল্লম্মি। স্মিথ কলেজদগী জুলোজিগী
হিরমদা ইংশোক ১৮৯৩ দা বিএসি ডিগ্রী লৌথি। মতম
খৰ মেডিকেল তম্ববগী টুসন ফি তুংশিম্বা ডেনভৰগী
হাইস্কুল অমদা লাইরিক তম্ববগী থবক তৌথি। ইংশোক
১৮৯৬ তা জোন্স হোপকিন্স য়ুনিভৰ্চিটি দা মেডিকেল
তম্ববা মীং চনথি। ইংশোক ১৯০০দা জেএচ য়ুদগী
এমডি লৌথি। মথংদা জেএচযু হোম্পিটালদা ইন্টৰ্নসিপ
তৌথি। ইংশোক ১৯০৩দা জোন্স হোপকিন্স
য়ুনিভৰ্চিটিগী অহানবা নুপী ওজা ওইৰে, ইংশোক
১৯০৫দা এসোসিয়েট প্রোফেসাৰ, অদুগা অদুগা
ইংশোক ১৯১৫দা হিষ্টোলোজিগী ফুল প্রোফেসাৰ
ওইৰে। ইংশোক ১৯২৫দা বোকফেলৰ ইন্সটিটিউটত
রিচাৰ্চ তৌবা ইহান হানবা নুপী সাইন্টিষ্ট ওইথি, ইংশোক
১৯৩৮ ফাওবা থবক তৌৰগা থবক্তগী পোখাৰগা
হৌৰপফম ময়ুম লমদম কোলোৰাডোদা হনথি।

বোকফেলৰদা থবক তৌবা মতমদা, সাবিনা লিফ্ৰেটিক
সিষ্টেম, ঈ-উতোংশিং অমদি সেলশিং অমদি
ট্যুবৰকুলোসিসকি মরমদা কুপা থিজিন হুমজিনথি।
টিবিগী মহিক্তগী থোরকপা কেমিকেল কয়াগা ইমুন
সিষ্টেমগা করুমা লাছেংনবগে হায়বসি কুপু নৈনদুনা
খংনবা হোংনথি। সাবিনগী রিসার্চতগী পোকপদা
ঙাইৰিবা অঙাংগী ব্রেনষ্টেমগী থি ডাইমেনশনেল মোডেল
অমা শাগৎপা ওমথি ইংশোক ১৯৩৮দা কোলোৰাডোদা
অমুক হন্দুনা মীয়ামগী হকশেল ফগৎহম্ববগী
পাউজেল্লোই অমদি থৌবুরোই ওইনা মাংজিন থাবা
থবক কয়া তৌথি। মাগী থৌনা ফবা খোঙথাং কয়াদগী
অনিশুবা লাঞ্জাওগী মতুংদা কোলোৰাডোদা পল্লিক
হেলথ প্রোগ্রাম পাইখংনবা আইন পুথোকথিবনি।
ওক্টোবৰ ৩ ইংশোক ১৯৫৩ দা লময়ানবী ডোক্তৰ
সাইন্টিষ্ট অসিগী তাংলবা পুন্সিগী অরোইবা মীকুপ
লাকথি।

129. ফ্লোৰেন্স সাবিনগী মপা জোৰ্জ সাবিন কবি থবক তৌৰম্মী ?

- (1) সিভিল ইঞ্জিনিয়ার
- (2) মাইনিং ইঞ্জিনিয়ার
- (3) ইলেক্ট্রিকেল ইঞ্জিনিয়ার
- (4) মেকানিকেল ইঞ্জিনিয়ার

130. ফ্লোৰেন্স সাবিননা চহী তৱেৎ শুৱকপদা মমা
লৈখিদে। কৰি লাইননো নাবদগী লৈখিদবনো

- (1) তাইফোদ
- (2) মেলেরিয়া
- (3) ফিভৰ
- (4) কোলেরা

131. ইংশোক ১৯০৬দা জোন্স হোপকিন্স
য়ুনিভৰ্চিটিদা অহানবা নুপী ওজা কনানা ওইখি।

- (1) হেলেন ফ্রি
- (2) ইউসেনি ক্লাস
- (3) মোড মেন্টেন
- (4) ফ্লোৰেন্স ৱেনা সাবিন

132. ফ্লোৰেন্স সাবিননা হোপকিন্স য়ুনিভৰ্চিটিদা
হিষ্টোলোসিগী ফুল প্ৰোফেসাৰ শোক কয়াদা
ওইখিবগে ?

- (1) শোক ১৯১৫
- (2) শোক ১৯১৪
- (3) শোক ১৯২০
- (4) শোক ১৯২৫

133. ফ্লোৰেন্স ৱেনা সাবিননা মীয়ামগী হকশেল অমদি
মাংজিন থাবা থবক কয়া তৌনবা পোকফম
লমদমদা অমুক হল্লকখি। মহাকী পোকফম
লমদুগী মমিং কৰি কৌই।

- (1) ৱাশিংটন
- (2) কানাডা
- (3) কালিফোৰনিয়া
- (4) কোলোৱাডো

134. ফ্লোৰেন্স সাবিন ইংশোক কয়গী তাৰিখ কয়াদা
লৈখিদবগে

- (1) ওক্টোবৰ তাং ৩, ১৮৯৩
- (2) ওক্টোবৰ তাং ৩, ১৯৫৩
- (3) ওক্টোবৰ তাং ৩, ১৯০৭
- (4) ওক্টোবৰ তাং ৩, ২০০১

135. ফ্লোৰেন্স সাবিন শোক কয়াদা পোকখি ?

- (1) ১৮৭১গী নবেম্বৰ ৯
- (2) ১৮৯১গী নবেম্বৰ ৯
- (3) ১৭৯১গী নবেম্বৰ ৯
- (4) ১৯৭১গী নবেম্বৰ ৯

136. কলিটুসনগী আৱটিকল ৩৪২(২) গী মতুংইমা
য়াহনলিবসি

- (1) হিন্দিসি ওফিসিয়েল লোন অমা ওইনা
- (2) হিন্দিসি এসোসিয়েট ওফিসিয়েল লোন
অমা ওইনা
- (3) ইংলিশসি ওফিসিয়েল লোন অমা ওইনা
- (4) ইংলিশসি এসোসিয়েট ওফিসিয়েল লোন
অমা ওইনা

137. মখাগী শিংসিদগী কৱম্বনা ক্লাসিকেল লোনগী
পাংইদবগে ?

- (1) চহী লিংশিং ১৫০০ দগী ২০০০ ফাওবগী
পুৱাৰি অমদি অইবা সাহিত্য লৈবনি ।
- (2) অৱিবা সাহিত্য অমদি অশাংবা শৈৱেংগী
মওংদা ইবা অকন অখৌগী নত্ৰগা
লৈবাক্কী ওইবা ৱাৰি মপুম লোন্দুদা
লৈবনি ।
- (3) লোন্দু সেদুল লোন্দা চনলৌইদবনি ।
- (4) মশাগী ওইবা মহৌশাদগী লৈৱক্লুবা
সাহিত্যিক ওইবা লোন ওইগদবনি অমসুং
লোন অতৈদগী পুৱৌইদবনি ।

138. মহৈৱৌইশিংগী তাবগী হৈশিংবসি

- (1) চাং নাইনা ওৱাইবনি ।
- (2) ৱাৰি অমা লিৱগা খংৱা য়েংনবা ৱাহং
হংবনি ।
- (3) অহেহা পানবা খুদোংচাবা পিবনি ।
- (4) মখোয়বু কোইবা পুথোকপনি ।

139. অহাংগী পাবগী থাংক্কা ওজানা ৱাখল থাদগদবসি

- (1) লোন্দুগী ময়েকশিং চিন্ফা পুৱনি ।
- (2) পাবদা ময়েক চংপদুনি ।
- (3) ময়েক্কা খোহোকা মৱি খংলকপদুনি ।
- (4) পাবদা চপ-চানা হৈবদুনি ।

140. তাবা অমসুং পাবসি

- (1) লৌশিনবগী হৈশিংবনি ।
- (2) ঙাংথোকপগী হৈশিংবনি ।
- (3) অপাস্বগী হৈশিংবনি ।
- (4) খনবা ঙম্বগী হৈশিংবনি ।

141. নৌরিবা অইবশিংগী মশা-মশাগী অপাঙ্গগী মতুং
ইন্না ওজাশিংনা হায়বিগদবসি

- (1) মখোয়না ইবদা যাওবা গ্রামারগী
অরাষ্টাশিংদু ফজনা হায়বিগদবনি ।
- (2) মখোয়না ফজনা তৌরিবা খবজুদগী
মতেক অমা লৌথোকুগা থাগৎ
পিখদবনি ।
- (3) অরাষ্টাশিংদু য়েংগুরনু হায়বনি ।
- (4) ক্লাসতা ফজনা ইদবগী grade
পিগদবনি ।

142. মহৌশাদগী হৈজবা লোনগা (Language
acquisition) অমসুং অতমননা তম্বা লোনগগী
(Language learning) খেংলবদু মখাগী
সিদগী করম্বনো ?

- (1) ফজনা হৈবা অমসুং চপ চানা ঙাংবা
- (2) লোন ঙাংবা মরক্তা লৈহনবা (Exposure
to language)
- (3) চপ-চানা ঙাংবা অমসুং মফম
- (4) মফম অমসুং খোস্কে

143. মমালোনসি লৌশিং গ্যান ওইনা শিজিন্নবদা
মখাগী পিৰিবশিং সিদগী করম্বনা চুমদবগে ?

- (1) মসিনা অঙাংশিংনা তম্বদা, খনবদা
অমসুং বা ঙাংনবদা মতেং পাংই ।
- (2) মসিনা অঙাংশিংগী বাহস্থোক
(meaning) পিবগী বাখল্লোন শাগৎপদা
মরুওইবা মতেং ওই ।
- (3) মমালোনা লাইরিক তম্বদা হেনা মতেং
ওই ।
- (4) মসিনা অনিশুবা লোনবু উহন্দে ।

144. প্রাইমারী থাক্তা মখাগীশিং সিদগী অঙাংগী লোন
হেনগৎহনবদা করম্বনা খাইদগী মরুওই ।

- (1) গ্রামারগী লৌশিং
- (2) লোন ফজনা ঙাংবা মফম
- (3) লোনগী টেক্সবুক
- (4) অঙাংগী চাংয়েং

145. পোর্টফোলিওগী খুদমসি

- (1) মশানা য়েংলগা খংদোকপনি ।
- (2) ওজানা য়েংলগা খংদোকপনি ।
- (3) মশা অমসুং ওজা অনিমরুা য়েংলগা
খংদোকমিল্লবনি ।
- (4) সেট বোর্দনা য়েংলগা খংদোকপনি ।

146. ক্রোসৱাৰ্দ পজলনা হেনগৎহনবদা মতেং
ওইৱিবসি

- (1) তাবগী হৈশিংবা
- (2) ইবগী হৈশিংবা
- (3) ৰাহৈ-ৰাতা
- (4) ইবা-পাবা থোকপা

147. ঙাংবা খনবগী চাংয়েংদা মখাগী শিংসিদগী
কৱস্থা য়াওৱেইদবগে।

- (1) খোস্হোক (sounds) / ৰাহৈশিংগী
খোনহায় (pronunciation)
- (2) চপ-চাপা ৰাহৈশিং মফমচানা শিজিনবা
- (3) ডিক্সনাবি অমসুং থেজোৱস শিজিন্নবা
- (4) ৰাঙাংবদা শেংবা

148. পাবা তস্বীবদা ময়েকা খোস্হাকা পুমা তস্বীবগী
মঙৎসি

- (1) ডাইৱেক্ত মেথদনি।
- (2) ফোনিক মেথদনি
- (3) হোল (whole) লেক্স্যজ মেথদনি
- (4) পাৰ্ট লেক্স্যজ মেথদনি

149. টেক্সবুকতগী হেন্না পাবা হায়বসি

- (1) টেক্সবুকতগী অহেষ্ণা মচাকশিং পিবনি।
- (2) টেক্সবুক হুন্দোল্লগা অতোপ্পম পাবনি।
- (3) লৌশিংসি টেক্সবুকতদা ওইগদবনি।
- (4) অঙাংশিং টেক্সবুকতগী হেন্না পাৱগা
ৰাহনলোইদবনি।

150. ওজানা ক্লাস III গী মইৱেইশিংদা চেখাও
(envelope) অমা শানবগী হায়। ওজানা
হায়ৱিবদু তাৱগা মইৱেইশিংনা থবজু
পাংখোকই। মসিগী খৌদৌসিনা মইৱেইশিংদা
মতেং পাংলিবসি

- (1) ইবগী হৈশিংবা হেনগৎহনলি।
- (2) ঙাংবগী হৈশিংবা হেনগৎহনলি।
- (3) তাবগী হৈশিংবা হেনগৎহনলি।
- (4) মখোয়গী পূৱিং ৰাখল শেমগৎ শাগৎপগী
হৈশিংবদু হোগৎহনলি।

SPACE FOR ROUGH WORK

মখাদা পীৰিবা নীতি-নীয়মশিং (instruction) অসি য়ান্না চেকশিন্না পাউ :

1. মখাদা পীৰিবা ঐহাংশিংশি পাউখুম পীদিঙৈগী মমাংদা চেকশিন্না পাগনি । মতুংদা চেষ্ট বুকলেট তা যাওঁৰিবলি অদুগী পাউখুম পীগনি ।
2. OMR অন্সৰ শীট কী অনীশুবা নাকন্দা রাহং খুদিংমক্কী পীৰিবা কলম (column) মৰিদুগী মনুংদা শুপ্লগী অচুশ্বনি থল্লবা মফম অদুখক্তদা ব্লু নত্রগা ব্লেক বোর পোইন্ট পেন্‌না ময়েক শেংনা মাৰ্ক (mark) তৌগদবনি । অতোপ্পা মফম অমদা অনীশুনা মাৰ্ক তৌবা য়াদে ।
3. কেন্দিদেট শিংনা অন্সৰ শীট তু থুপচিনবা, থেকচিনবন চিংবগী মওং অমত্তা তৌবা য়াদে । অন্সৰ শীট তা রোল নম্বৰ ইনবগীদমত্তা থমলিবা মফম অদুখক্তদা নশাগী রোল নম্বৰ ইগদবনি । অতোপ্পা মফম অমত্তদা ইশিনবা, য়েকশিনবা তৌবা য়াদে ।
4. টেষ্ট বুকলেট (কোইসন পেপৰ) অমসুং অন্সৰশীট অদু য়ান্না চেকশিনগদবনি, কৰিগুশ্বা মরম অমত্তদসু (শুপ্লগী টেষ্ট বুকলেট অমদি অন্সৰ শীট কী নম্বৰ মান্নরমদবদকী শিন্দোকপা নত্তনা) অনীদু শিন্দোক-শিজ্জিন তৌবা য়ারোই ।
5. কেন্দিদেট শিংনা টেষ্ট বুকলেট অমদি অন্সৰ শীট কী Code অমসুং নম্বৰ অদু (Attendance Sheet) তা ময়েক শেংনা চুন্না ইগদবনি ।
6. OMR পাউখুমচে অদু মেচিন্না পাগনি এডমিত কদিতা পিথিবা ইনফোৰমেশন অদুগা থেল্লবা লৈহল্লোইদবনি । অদুনা ইনফোৰমেশন অদু মপুং ফাদনা থমলমলোইদবনি ।
7. কেন্দিদেট শিংনা পৰিক্ষা হোল/room দা মশাগী Admit Card নত্তনা কৰিগুশ্বা মখলগী লাইরিক, অনম্বা চে-চাং, পেজৰ, মোবাইল ফোন, ইলেকট্রনিক্স ডিভাইস নচিংবা পোং অমত্তা পুশিনবা য়াদে ।
8. মোবাইল ফোনশিং, ই-পাও ফাওদোৰুবা খুংলাইশিং (সুইচ ওফ তৌৰগফাওবা), অতোপ্পা পাশ্বেশিং পৰিক্ষা হোল মনুংদা পুরকপা য়াদে । ঐহাৰোলশিং অসি ইন্দ্ৰবদি নত্তবা পাশ্বে শিজ্জিন্নে হায়দুনা পৰিক্ষাদকী তাহোকপা য়াওনা এক্সন লৌখংকনি ।
9. ইনভিজিলেটৰ না হংলকপগা কেন্দিদেট শিংনা মশা-মশাগী Admit Card পুথোক্কদবনি ।
10. কেন্দিদেট অমত্তনা সুপৰিনটেণ্ডেণ্ট নত্রগা ইনভিজিলেটৰগী অয়াবা য়াওদন মশাগী ফমফম থাদোকপা য়াদে ।
11. কেন্দিদেট শিংনা মশাগী অন্সৰ শীট তু ইনভিজিলেটৰ দা পীৰমদনা অমদি এটেণ্ডেন্স শীট তা অনীৰক হন্না sign তৌৰমদনা পৰিক্ষা হোল থাদোকপা য়ারোই । মশাগী অন্সৰ শীট তু পীৰল্লবসু এটেণ্ডেন্স শীট তা অনীৰক হন্না sign তৌৰমদবা কেন্দিদেট শিংদি unfair means কী case ওইনা লৌগনি ।
12. পৰিক্ষা হোল মনুংদা ইলেকট্রনিক/মেন্যুল কালকুলেটৰ শীজিন্নবা য়াদে ।
13. কেন্দিদেট শিংনা পৰিক্ষা হোল মনুংদা পৰিক্ষা থাৰিঙৈদা বোর্ডকী Rules and Regulations ঙাৰু চংকদবনি । Unfair means নচিংবা থোকহল্লিগদবা থৌদোকশিং থোকলকপদা বোর্ডকী Rules and Regulations কী মতুংইন্না ঐহাৰেপ লৌগনি ।
14. টেষ্ট বুকলেট নত্রগা অন্সৰ শীট কী কৰিগুশ্বা মফম অমত্তদা শেগায়-তুগায়বনচিংবা তৌবা য়ারোই ।
15. পৰীক্ষা হেক লাইবগা কেন্দিদেট শিংনা মাগী-মাগী অন্সৰ শীট তু পৰিক্ষা হোলদুদা লৈরিবা ইনভিজিলেটৰ দুদা খুংশিন্নরল্লগা মশা-মশাগী টেষ্ট বুকলেট তু পুরগা থোকখিগদবনি ।

निम्नलिखित निर्देशों को ध्यान से पढ़ें :	READ THE FOLLOWING INSTRUCTIONS CAREFULLY:
- जिस प्रकार से विभिन्न प्रश्नों के उत्तर दिए जाने हैं उसका वर्णन परीक्षा पुस्तिका में किया गया है, जिसे आप प्रश्नों का उत्तर देने से पहले ध्यान से पढ़ लें । - प्रत्येक प्रश्न के लिए दिए गए चार विकल्पों में से सही उत्तर के लिए OMR उत्तर पत्र के पृष्ठ-2 पर केवल एक वृत्त को ही पूरी तरह काले/नीले बॉल पॉइंट पेन से भरें । एक बार उत्तर अंकित करने के बाद उसे बदला नहीं जा सकता है । - परीक्षार्थी सुनिश्चित करें कि इस उत्तर पत्र को मोड़ना न जाए एवं उस पर कोई अन्य निशान न लगाएँ । परीक्षार्थी अपना अनुक्रमांक उत्तर-पत्र में निर्धारित स्थान के अतिरिक्त अन्यत्र न लिखें । - परीक्षा पुस्तिका एवं उत्तर पत्र का ध्यानपूर्वक प्रयोग करें, क्योंकि किसी भी परिस्थिति में (केवल परीक्षा पुस्तिका एवं उत्तर पत्र के संकेत या संख्या में भिन्नता की स्थिति को छोड़कर) दूसरी परीक्षा पुस्तिका उपलब्ध नहीं करायी जाएगी । - परीक्षा पुस्तिका / उत्तर पत्र में दिए गए परीक्षा पुस्तिका संकेत व संख्या को परीक्षार्थी सही तरीके से हाज़िरी-पत्र में लिखें । - OMR उत्तर पत्र में कोडित जानकारी को एक मशीन पढ़ेगी । इसलिए कोई भी सूचना अधूरी न छोड़ें और यह प्रवेश-पत्र में दी गई सूचना से भिन्न नहीं होनी चाहिए । - परीक्षार्थी द्वारा परीक्षा हॉल/कक्ष में प्रवेश-पत्र के सिवाय किसी प्रकार की पाठ्य-सामग्री, मुद्रित या हस्तलिखित, कागज़ की पर्चियाँ, पेजर, मोबाइल फोन, इलेक्ट्रॉनिक उपकरण या किसी अन्य प्रकार की सामग्री को ले जाने या उपयोग करने की अनुमति नहीं है । - मोबाइल फोन, बेतार संचार युक्तियाँ (स्वीच ऑफ अवस्था में भी) और अन्य प्रतिबंधित वस्तुएँ परीक्षा हॉल/कक्ष में नहीं लाई जानी चाहिए । इस सूचना का पालन न होने पर इसे परीक्षा में अनुचित साधनों का प्रयोग माना जाएगा और उनके विरुद्ध कार्यवाही की जाएगी, परीक्षा रद्द करने सहित । - पूछे जाने पर प्रत्येक परीक्षार्थी, निरीक्षक को अपना प्रवेश-पत्र दिखाएँ । - केन्द्र अधीक्षक या निरीक्षक की विशेष अनुमति के बिना कोई परीक्षार्थी अपना स्थान न छोड़ें । - कार्यरत निरीक्षक को अपना उत्तर पत्र दिए बिना एवं हाज़िरी-पत्र पर दुबारा हस्ताक्षर किए बिना परीक्षार्थी परीक्षा हॉल/कक्ष नहीं छोड़ेंगे । यदि किसी परीक्षार्थी ने दूसरी बार हाज़िरी-पत्र पर हस्ताक्षर नहीं किए, तो यह माना जाएगा कि उसने उत्तर पत्र नहीं लौटाया है और यह अनुचित साधन का मामला माना जाएगा । परीक्षार्थी अपने बाएँ हाथ के अंगूठे का निशान हाज़िरी-पत्र में दिए गए स्थान पर अवश्य लगाएँ । - इलेक्ट्रॉनिक / हस्तचालित परिकलक का उपयोग वर्जित है । - परीक्षा हॉल/कक्ष में आचरण के लिए परीक्षार्थी बोर्ड के सभी नियमों एवं विनियमों द्वारा नियमित हैं । अनुचित साधनों के सभी मामलों का फैसला बोर्ड के नियमों एवं विनियमों के अनुसार होगा । - किसी हालत में परीक्षा पुस्तिका और उत्तर पत्र का कोई भाग अलग न करें । परीक्षा सम्पन्न होने पर, परीक्षार्थी हॉल / कक्ष छोड़ने से पूर्व उत्तर पत्र कक्ष-निरीक्षक को अवश्य सौंप दें । परीक्षार्थी अपने साथ इस परीक्षा पुस्तिका को ले जा सकते हैं ।	- The manner in which the different questions are to be answered has been explained in the Test Booklet which you should read carefully before actually answering the questions. - Out of the four alternatives for each question, only one circle for the correct answer is to be darkened completely with Black/Blue Ball Point Pen on Side-2 of the OMR Answer Sheet. The answer once marked is not liable to be changed. - The candidates should ensure that the Answer Sheet is not folded. Do not make any stray marks on the Answer Sheet. Do not write your Roll No. anywhere else except in the specified space in the Answer Sheet. - Handle the Test Booklet and Answer Sheet with care, as under no circumstances (except for discrepancy in Test Booklet Code or Number and Answer Sheet Code or Number), another set will be provided. - The candidates will write the correct Test Booklet Code and Number as given in the Test Booklet / Answer Sheet in the Attendance Sheet. - A machine will read the coded information in the OMR Answer Sheet. Hence, no information should be left incomplete and it should not be different from the information given in the Admit Card. - Candidates are not allowed to carry any textual material, printed or written, bits of papers, pager, mobile phone, electronic device or any other material except the Admit Card inside the examination hall/ room. - Mobile phones, wireless communication devices (even in switched off mode) and the other banned items should not be brought in the examination halls/ rooms. Failing to comply with this instruction, it will be considered as using unfair means in the examination and action will be taken against them including cancellation of examination. - Each candidate must show on demand his / her Admit Card to the Invigilator. - No candidate, without special permission of the Centre Superintendent or Invigilator, should leave his / her seat. - The candidates should not leave the Examination Hall/ Room without handing over their Answer Sheet to the Invigilator on duty and sign the Attendance Sheet twice. Cases where candidate has not signed the Attendance Sheet a second time will be deemed not to have handed over the Answer Sheet and dealt with as an unfair means case. The candidates are also required to put their left hand THUMB impression in the space provided in the Attendance Sheet. - Use of Electronic / Manual Calculator is prohibited. - The candidates are governed by all Rules and Regulations of the Board with regard to their conduct in the Examination Hall/Room. All cases of unfair means will be dealt with as per Rules and Regulations of the Board. - No part of the Test Booklet and Answer Sheet shall be detached under any circumstances. On completion of the test, the candidate must hand over the Answer Sheet to the Invigilator in the Hall / Room. The candidates are allowed to take away this Test Booklet with them.